

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 1 از 6	صورتجلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی عادی ☒ فوق العاده ☐ رئیس جلسه: غلامرضا نازپرور نایب رئیس: آریوبرزن مافی دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: ششم شماره جلسه: ۶ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۹/۲۲ ساعت شروع: ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۰۰	 انگیزه‌های ملی معدن و صنایع معدنی وزارت معادن و صنایع معدنی ایران
-----------------------------------	--	--

دستورکار جلسه:

✓ طرح مسائل حقوقی صاحبان معادن در قالب پنل تخصصی

❖ هم موارد مطرح شده:

ششمین جلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق خراسان رضوی در قالب سومین همایش چالش‌های حقوقی معادن با حضور محمد رضا بهرامن نائب رئیس اتاق ایران و با همکاری خانه معدن استان برگزار شد.

«محمدرضا بهرامن»: در برنامه هفتم توسعه آمده که بخش معدن باید در مدت پنج سال اجرای آن، با رشد پیش‌بینی شده سالیانه ۱۳ درصد، بیشترین تأثیرگذاری را بر تحقق رشد اقتصادی کشور، ایفا کند. اما در حالی که رشد فعلی بخش معدن خوشبینانه ۳ درصد تخمین زده می‌شود، چطور می‌توان چنین هدفی را محقق نمود؟

برای تبدیل مواد معدنی خام به مواد فرآوری شده و کسب ارزش افزوده از آن برای کشور، نیازمند انرژی هستیم؛ اما با وجود غنای ایران از نظر منابع انرژی، نتوانستیم آن‌طور که باید در این زمینه برنامه‌ریزی کنیم. متأسفانه رویکرد موجود، تخصیص منابع به بخش‌هایی که خلق ارزش افزوده می‌کنند، نبوده است و این ضعف متوجه بخش سیاستگذاری کشور است.

در بخش معدن نیازمند یک نگاه کلان و جامع‌نگر هستیم که ظرفیت‌ها و ضرورت‌ها را مدنظر داشته باشد. برای نمونه، استفاده از کریدور شرق به غرب و کریدور شمال به جنوب در زمینه توسعه صادرات محصولات معدنی باید مورد ظرفیت سنجی قرار بگیرد.

افزایش سهم بخش معدن و صنایع معدنی در سبد محصولات صادراتی خاصه از منظر ارزش، نیاز به برنامه‌ریزی صحیحی دارد و نظر بخش خصوصی متولی باید در این زمینه اخذ گردد.

کشورهای فعال در حوزه معدن در این همایش شرکت خواهند کرد. ایران باتوجه به حجم بالای منابع معدنی خود، ظرفیت زیادی در حوزه معدن دارد و باید از مزیت‌های این رویداد خاصه به منظور جذب سرمایه‌گذاری بهره‌مند شود. برای تدوین برنامه مناسب در این زمینه باید همکاری لازم میان اتاق بازرگانی، فعالان اقتصادی و انجمن‌ها و ... با دولت شکل بگیرد.

بازسازی تضمین‌کننده فعالیت معدن‌کاری در آینده است و به نوعی، مسئولیت اجتماعی به شمار می‌آید.

تنظیم برنامه‌های توسعه‌ای در بخش معدن با زمان‌بندی کمتر از ۳۰ سال امکان‌پذیر نیست و با شتاب و منهای فراهم بودن زیرساخت‌ها، نمی‌توان رشدهای جهشی را انتظار داشت. نتایج حاصل از هم‌اندیشی و انجام اقدامات کارشناسی در طولانی‌مدت نمایان می‌شود و با برنامه‌ریزی درست و صحیح و با استفاده از سرمایه‌های موجود در کشور، رشد ۱۳ درصدی در حوزه معدن نیز رخ خواهد داد.

ما در هیأت رئیسه اتاق ایران به این نتیجه رسیده ایم که بخش بزرگی از وظایف در پارلمان بخش خصوصی کشور را برون سپاری کنیم و برای این امر به ظرفیت‌های هر استان بایستی توجه نماییم. استان خراسان رضوی در بخش‌های معدن، کشاورزی و صنایع غذایی از ویژگی‌های خاص و برجسته برخوردار است و باید از ظرفیت معدنی موجود در این استان به منظور رشد اقتصاد صنایع معدنی کشور بهره بگیریم.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 2 از 6	صور تجلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی عادی ■ فوق العاده □ رییس جلسه: غلامرضا نازپرور نایب رییس: آریوبرزن مافی دبیر جلسه: عماد رجحانی ششم شماره جلسه: ۶ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۹/۲۲ ساعت شروع: ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۰۰	 انگلیزانه وزارت منابع طبیعی و صنایع معدنی
-----------------------------------	---	--

اتفاق بازرگانی به عنوان مشاور قوا از بدنه کارشناسی خود استفاده می کند تا نظرات و پیشنهادات سازنده ای را به تصمیم سازان در عرصه کلان کشور ارائه دهد. معتقدیم اگر تمام ساختار را در این حوزه به درستی مدنظر قرار ندهیم، نمی توان به شایستگی از ظرفیت معدنی موجود بهره بگیریم.

این موسسه در قالب مسئولیت های اجتماعی گام برداشته و در حوزه احقاق حقوق معدن کاران و صنایع این بخش فعالیت می کند. ما در تلاش هستیم که صمتا در شعب قوه قضاییه نیز استقرار یافته و فعالیت نماید تا شاهد اثرات مثبت این امر در فعالیت های معدنی باشیم.

تشریح فرصت های معدنی افغانستان برای ایران

«محمدرضا توکلی زاده»: چالشی که عدم توازن منابع انرژی اعم از برق و گاز و آب با سطح تقاضا ایجاد کرده، طی سال های اخیر مکرر تشدید شده است. از میان بخش های مختلف اقتصادی که ناگزیر از این چالش ها تاثیر می پذیرند، بخش معدن کمترین آسیب را تجربه نموده است. اقتضائات فعالیت در این حوزه باعث شده تا بتواند تاب آوری بیشتری در این موضوع داشته باشد.

بخش معدن ما این ظرفیت را دارد تا در بزنگاه محدودیت منابع انرژی در کشور، نقش شاخص خود را در اقتصاد ایفا نموده و توان آن را قوت ببخشد. امیدواریم مسئولان امر، با نگاهی هوشمندانه به ویژگی های ممتاز بخش معدن، فرصت های این حوزه را مغتنم بشمارند.

افغانستان ذخایر معدنی شاخصی خاصه در حوزه سنگ های ساختمانی و... دارد. معادن شاخص سنگ آهن ما در منطقه سنگان ظرفیتی ارزشمند برای اقتصاد این بخش به شمار می آیند اما پتانسیل به مراتب بیشتری به موازات آن در سمت دیگر مرز و در افغانستان از حیث ذخایر سنگ آهن فراهم است.

در صورت رفع موانع موجود در عرصه واردات سنگ های ساختمانی، می توان با فرآوری این مواد معدنی و صادرات مواد فرآوری شده، ارزش افزوده مطلوبی ایجاد نمود که به نفع اقتصاد دو کشور است.

چالش های حقوق دولتی برای معادن خراسان رضوی

«غلامرضا نازپرور»: افزایش ۱۰ برابری حقوق دولتی معادن طی چند سال اخیر، دریافت حقوق دولتی بر اساس قیمت فروش مواد معدنی و محاسبه آن به استناد قیمت ماده فرآوری شده در واحدهای دارای سایت فرآوری، شاخص ترین مسائل و مشکلاتی هستند که معدن داران و بهره برداران با آن ها دست به گریبانند.

نقشه برداری پهبادی بدون داشتن اطلاعات اولیه و خطای فاحش در محاسبات و نتیجه گزارش و نیز، عدم امکان صدور پروانه بهره برداری از معادن پلاستی از جمله مسائل دیگری است که فعالان معدنی را به چالش دچار نموده است. پیشنهادات ما برای حل این مسائل، پرداخت تسهیلات ویژه به واحدهای فرآوری، واردات ماشین آلات معدنی بدون محدودیت خاص و تفویض اختیار بیشتر به استان ها و تشکلات در این زمینه است.

از مجموع ۸۱ نمونه ماده معدنی شناخته شده در کشور، ۵۳ نوع آن در استان خراسان رضوی وجود دارد. این همه ظرفیت استان ما نیست و برای نمونه، سنگان خواف قطب تولید سنگ آهن کشور به شمار می آید. حدود ۱۰۱۵ پروانه بهره برداری در استان صادر شده که از این تعداد، ۵۳۲ معدن فعال بوده و ۴۸۳ معدن غیرفعال هستند.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 3 از 6	صور تجلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی عادی ■ فوق العاده □ رئیس جلسه: غلامرضا نازپرور نایب رئیس: آریوبرزن مافی دبیر جلسه: عماد رجحانی ششم شماره جلسه: ۶ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۹/۲۲ ساعت شروع: ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۰۰	 انجمن طلا، جواهر، نقره و سنگ های معدنی ایران وزارت معادن و صنایع معدنی
-----------------------------------	---	---

بازگشت ۱۵ درصد از حقوق دولتی معادن به استان ها، از راهکارهای حل مسئله معارضین محلی

«امیررضا رجبی»: در دو سال اخیر با تاکید بر حوزه اکتشاف و شناسایی سرمایه های ملی در حوزه اکتشاف، هم در تعداد پروانه و هم میزان فعالیت در این عرصه و میزان صدور گواهی کشف، رشد خوبی را در بخش معدن استان شاهد بودیم. تلاش شده با همکاری فرمانداری ها، روسای شورای تامین و نیروی انتظامی این مشکلات حل و فصل شود. ضمن اینکه یکی از راه های کمک به حل این مشکل، قانون بازگشت ۱۵ درصد از حقوق دولتی معادن به استان ها است. در دو سال گذشته، با تاکید دولت بر اجرای قانون، این ارقام در حال برگشت به استان ها است. در سال جاری بر این موضوع تاکید شده که این ارقام با اولویت شهرستان محل استقرار معدن به استان اختصاص پیدا کند. ما در شورای برنامه ریزی استان و شورای معادن به این نکته توجه می کنیم که اولویت را به شهرستان محل ماده معدنی بدهیم؛ اما نمی توان مابقی نقاط استان را در این زمینه محروم کرد.

در قانون بودجه ۱۴۰۲ ذکر شده است که برای ۵ واحد از این ۱۵ درصد، محل هزینه در نظر گرفته شده است؛ یعنی عملاً ۱۰ درصد باقی می ماند. از طرفی، از کل حقوق دولتی که به خزانه دولت واریز می شود، هیچ رقمی باقی نمی ماند که وزارت صمت آن را در حوزه اکتشاف کار کند و در استان خراسان رضوی نیز هیچ ردیف اعتباری به نام سرمایه گذاری برای اکتشاف نداریم. در واقع، بودجه ای که در حوزه زمین شناسی و اکتشاف داریم، جمعاً عدد قابل توجهی نیست؛ لذا توقع ما این است که به این نکات در بودجه سال آینده توجه شود.

در این زمینه شرایط به لحاظ موضوعات آیین نامه ای تسهیل شد و توقع ما این بود که ماشین آلات با سرعت بیشتری وارد شود؛ اما بر اساس آمارها، آن شتاب لازم صورت نگرفته است. در این خصوص باید در همایش ها و نشست های معدنی، آسیب شناسی لازم صورت گیرد.

موافقت با تفویض قیمت گذاری گوهرسنگ ها به اداره کل صمت خراسان رضوی

در گذشته قیمت گذاری این حوزه توسط وزارت صمت و قیمت گذاری طلا و نقره توسط بانک مرکزی انجام می شد که خوشبختانه با ابلاغ بانک مرکزی، بانک کارگشایی این قیمت گذاری را در مشهد انجام می دهد و موافقت وزارت صمت نیز در خصوص تفویض قیمت گذاری گوهرسنگ ها و سنگ های قیمتی به استان اخذ گردید و مراحل آن در حال طی شدن است.

توجه به حوزه معدن و معدن کاری در برنامه هفتم توسعه

«نصرالله پژمانفر»: ضروری است با استفاده از ظرفیت انجمن ها و فعالان اقتصادی و تعامل با آنان، از این پتانسیل بزرگ کشور استفاده نموده و بخشی از مشکلات در این حوزه مرتفع گردد. معدن و معدن کاری در برنامه هفتم توسعه دیده شده و بر رفع مشکلات و موانع حوزه معدن تلاش شده است. همچنین در برنامه هفتم توسعه تلاش شده است که از معادن بزرگ و کوچک که دارای توجیه اقتصادی هستند، حمایت شود تا به فعالیت خود ادامه دهند.

انجمن طلا، جواهر، نقره و سنگ های قیمتی خراسان رضوی، دغدغه ای در حوزه مالیات بر ارزش افزوده داشته و درخواست رسیدگی با نگاه مثبت به پرونده های مالیاتی فعالان حوزه سنگ را دارند. این مسئله در مجلس شورای اسلامی طرح و از ظرفیت کمیسیون های مجلس استفاده خواهد شد.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 4 از 6	صور تجلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی عادی ■ فوق العاده □ رئیس جلسه: غلامرضا نازپرور نایب رئیس: آریوبرزن مافی دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: ششم شماره جلسه: ۶ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۹/۲۲ ساعت شروع: ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۰۰	 انگیزه‌های ملی معدن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت
-----------------------------------	---	---

مسائل مطرح شده در پنل تخصصی

در پنل پرسش و پاسخی که به عنوان یکی از برنامه‌های جانبی همایش بررسی چالش‌های حقوقی بهره‌برداران معادن خراسان رضوی برگزار شد، فعالان این حوزه از دغدغه‌ها و مسائل پیش روی خود سخن گفتند و به طرح سوالات خود از نایب رئیس اتاق بازرگانی و رئیس خانه معدن ایران و مدیرعامل موسسه مرکز دآوری معدن و صنعت صمتا پرداختند.

لزوم تمرکز بر جذب سرمایه برای تامین امکانات معدن‌کاری

«محمدرضا بهرامن»: در خصوص تغییر کاربری اراضی به این نکته باید توجه داشت که در مورد معادن مسبوق به فعالیت نیاز به استعلام از جهاد کشاورزی وجود ندارد و اولویت با فعالیت معدن است. این نکته در بسیاری از استان‌ها جا افتاده است و معادن بدون مشکل به فعالیت خود ادامه می‌دهند.

تنها زمانی می‌توان به روش نقشه برداری پبپادی به منظور تعیین احجام برداشتی معادن اتکا نمود که نقشه اولیه معدن نیز در نقطه صفر زمانی یعنی پیش از فعالیت معدن با همین روش و دقت تهیه شده باشد. چون در حال حاضر به این شکل از نقشه برداری پبپادی استفاده نمی‌شود این روش مورد اعتراض بسیاری از بهره‌برداران واقع شده است.

«محمد توکلی»: کمیته کشف قیمت متشکل از نماینده خانه معدن و نماینده ذی‌نفعان حوزه معدن است. ارزش (قیمت) شن و ماسه در اراضی مختلف مشهد، متفاوت است. پیشنهاد می‌شود انجمن صنایع همگن شن، ماسه و خاک‌رس استان نظرات و پیشنهادات در حوزه قیمت‌گذاری را به خانه معدن استان برای طرح در کمیته کشف قیمت ارائه کند.

میزان برداشت مجاز از معدن در پروانه بهره‌برداری مشخص بوده و معدن‌کاران بایستی مطابق با آن برداشت انجام دهند. در صورتی که درخواست افزایش میزان بهره‌برداری توسط معدن‌دار به اداره کل صنعت، معدن و تجارت ارسال شود، پس از بررسی، امکان تغییر این عدد وجود دارد و معدن‌کار مشمول جریمه نخواهد شد. اغلب معدن‌کاران به دلیل عدم آشنایی از قوانین بهره‌برداری، مشمول جریمه افزایش برداشت می‌شوند.

با اختصاص یک درصد از فروش مواد معدنی به توسعه و بهسازی مناطق محلی مجاور اراضی، اغلب مشکلات و معارضات محلی رفع می‌گردد. مادامی که وضعیت معیشتی مردم منطقه بهبود پیدا نکند، قضات برجسته در حوزه حقوق معدن‌کاران نیز امکان دفاع از سرمایه‌گذار و بهره‌بردار را نخواهند داشت. در این زمینه، معدن‌کاران نیز باید به مسئولیت‌های اجتماعی خود عمل کنند.

«پیوندی»: ماشین‌آلات تولید داخلی پاسخگو نیاز معدن‌کاران ایران نیست. برای وارد کردن ماشین‌آلات مورد نیاز تخصصی در حوزه معدن، دچار چالش‌های هم‌چون تخصیص ارز، مبادله ارز، قوانین سخت‌گیرانه بانک مرکزی و... هستیم.

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 5 از 6	صور تجلسه کميسيون معدن و صنايع معدني عادي ☒ فوق العاده ☐ رييس جلسه: غلامرضا نازپرور نايب رييس: آريوبرزن مافي ديبر جلسه: عماد رجحاني جلسه: ششم شماره جلسه: ۶ تاريخ برگزاري: ۱۴۰۲/۰۹/۲۲ ساعت شروع: ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۰۰	 انجمن تخصصي مديريت منابع معدني وزارت منابع معدني
-----------------------------------	---	---

❖ مصوبات جلسه:

ردیف	شرح مصوبه	اقدامات مرتبط	مهلت اقدام
۱	انعکاس چالش‌های حقوقی احصاء شده معادن در نشست تخصصی با حضور قضات دادگستری		-

❖ لیست حاضرین:

الف - اعضا کميسيون:

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت در کميسيون	وضعيت حضور
۱	غلامرضا نازپرور	رئيس	حاضر
۲	آريوبرزن مافي	نائب رئيس	حاضر
۳	محمد ساقی	عضو کميسيون	حاضر
۴	حسن ملائکه	عضو کميسيون	حاضر
۵	محمد امیری	عضو کميسيون	غایب
۶	علیرضا مظلومی	عضو کميسيون	حاضر
۷	بهروز اسماعیلی	عضو کميسيون	غایب
۸	نجمه صمصامی	عضو کميسيون	غایب
۹	سید محمد هاشمی فرد	عضو کميسيون	حاضر
۱۰	سید مجتبی قدمگاهی	عضو کميسيون	حاضر
۱۱	سید تورج معراجی	عضو کميسيون	غایب
۱۲	مهدی آدمی	عضو کميسيون	حاضر
۱۳	عبدالحمید ایزانلو	عضو کميسيون	حاضر
۱۴	مجید اسماعیل پور	عضو کميسيون	غایب
۱۵	فاطمه علمدار	عضو کميسيون	غایب
۱۶	مجید جمشیدی	عضو کميسيون	غایب
۱۷	علی عمو	عضو کميسيون	غایب
۱۸	محمد ناصر ابراهیمی زاده	عضو کميسيون	حاضر
۱۹	سروش ایروانی کازار	عضو کميسيون	غایب
۲۰	علی اوحدی	عضو کميسيون	حاضر
۲۱	آرمان صابر فرد	عضو کميسيون	غایب
۲۲	ابراهیم علیزاده پور	عضو کميسيون	غایب
۲۳	غلامرضا نخعی	عضو کميسيون	غایب
۲۴	علی نیک روش	عضو کميسيون	حاضر
۲۵	عباس یوسفی	عضو کميسيون	غایب
۲۶	امین موسوی	عضو کميسيون	غایب
۲۷	شهرام قوچان نژاد	عضو کميسيون	حاضر
۲۸	حمیدرضا کاویان آهنگر	عضو کميسيون	حاضر
۲۹	مهدی مطلبی	عضو کميسيون	حاضر
۳۰	حسین عباسنیا	عضو کميسيون	حاضر
۳۱	مهدی جلالی بایگی	عضو کميسيون	حاضر
۳۲	ابوالقاسم باقری	عضو کميسيون	غایب
۳۳	مسعود بامشکی	عضو کميسيون	حاضر
۳۴	محمد حسن صفاریان	عضو کميسيون	غایب

کد مدرک: CO-F04-01 صفحه 6 از 6	صور تجلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی عادی فوق العاده رئیس جلسه: غلامرضا نازپرور نایب رئیس: آریوبرزن مافی دبیر جلسه: عماد رجحانی جلسه: ششم شماره جلسه: ۶ تاریخ برگزاری: ۱۴۰۲/۰۹/۲۲ ساعت شروع: ۸:۰۰ ساعت خاتمه: ۱۴:۰۰	
-----------------------------------	--	---

ب- سایر مدعوین:

محمدرضا بهرامن، نایب رئیس اتاق ایران و رئیس خانه معدن ایران

امیر رضا رجبی، مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان

محمدتوکلی، معاون امور معادن و صنایع معدنی اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان

محسن زارع، نماینده اداره کل منابع طبیعی